

КОГНІТИВНА ПОЕТИКА: СПЕКТР ДОСЛІДЖЕНЬ

Робоча програма навчальної дисципліни (силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Третій (доктор філософії)</i>
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітня програма	Філологія
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	очна (денна)
Рік підготовки, семестр	2 курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	4 кредити ЄКТС / 120 годин (54 аудиторних годин, з них 40 годин індивідуальних занять, 66 годин СРС)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	залік / МКР
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/Schedules/ViewSchedule.aspx?v=a279a476-584e-453c-a328-699604036799
Мова викладання	українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	д. філол. н., проф. каф. ТППАМ, Воробйова Ольга Петрівна, e-mail: o.p.vorobyova@gmail.com ; моб. +38 067 507 10 41; +38 095 871 93 78 (Viber, WhatsApp)
Розміщення курсу	

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою освітнього компонента «Когнітивна поетика: спектр досліджень» є формування в аспірантів таких фахових *компетентностей*:

- усвідомлення ролі системності наукових знань для розв'язання комплексних проблем у галузі когнітивної поетики, що передбачає володіння знаннями із загальнофілологічних дисциплін, новітніх наукових парадигм, передовсім когнітивно-дискурсивної, і методології філологічних досліджень, включаючи когнітивні аспекти перекладу;

- здатності формулювати наукову проблему в галузі когнітивної поетики, робочі гіпотези стосовно власної досліджуваної проблематики крізь призму когнітивної поетики, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань міждисциплінарного ґатунку, включаючи перекладацькі студії;

- здатності визначати методологічні засади комплексного філологічного дослідження тексту та дискурсу, удосконалювати методи та методики когнітивно-поетологічного аналізу й інтерпретації художніх текстів, у тому числі в перекладацькому ракурсі;

- здатності самостійно збирати, опрацьовувати, узагальнювати й всебічно аналізувати результати філологічних досліджень у галузі когнітивної поетики й когнітивних аспектів перекладознавства, інформацію про наукові процеси в цій галузі, що відбуваються в Україні та у світі;
- здатності до генерування нових, креативних ідей, пов'язаних із розробкою досліджень у галузі когнітивної поетики, мультимодальних та інтермедіальних студій, із виходом на когнітивні аспекти перекладу;
- здатності до проведення аналітичної та експериментальної наукової діяльності в галузі когнітивно-поетологічних студій та суміжних дисциплін, включаючи перекладознавство, до організації, планування й прогнозування результатів наукових досліджень філологічного спрямування;
- здатності до ефективного практичного використання комп'ютерних та мультимедійних технологій у підготовці презентацій та проєктних робіт з проблематики когнітивної поетики та когнітивних аспектів перекладу;
- здатності працювати з наукометричними базами даних з метою пошуку інформації, пов'язаної з проблематикою когнітивної поетики та когнітології перекладу для виконання власного наукового дослідження та в підготовці одноосібних та колективних наукових публікацій;
- здатності до наукової комунікації, міжнародного співробітництва, обстоювання власних наукових поглядів державною й іноземними мовами;
- здатності до публічного представлення і захисту наукових результатів, виступів на наукових форумах, конференціях і семінарах, дотичних до проблематики когнітивної поетики та когнітивного перекладознавства.

Предмет вивчення освітнього компонента: Дисципліна забезпечує професійний розвиток аспірантів у галузі когнітивної науки і спрямована на формування їхньої наукової обізнаності та прикладних навичок у міждисциплінарній сфері філологічних досліджень на перетині лінгвопоетики, лінгвоконцептології, когнітивної стилістики, семантики можливих світів, перекладацьких та інтермедіальних студій. історіографія поетики з огляду на визначення її основних проблем, ключові персоналії та школи вітчизняної і зарубіжної лінгвопоетики в цілому та когнітивної поетики зокрема; базові положення та принципи когнітивної поетики як міждисциплінарної сфери філологічних досліджень на перетині лінгвопоетики, лінгвоконцептології, когнітивної стилістики, семантики можливих світів, перекладацьких та інтермедіальних студій; основні напрями розбудови когнітивної поетики, у тому числі на перетині з когнітивним перекладознавством; проблематика концептів і концептуальних тропів (метафор, метонімії, метафтонімії), концептуальної інтеграції (блендінгу) сукупно зі специфікою ментальних просторів і можливих світів; іконічність у художньому дискурсі в сув'язі із засобами створення емоційного резонансу та художнім символізмом у когнітивно-інтерпретативному та когнітивно-перекладацькому ракурсах; опанування вмінням проведення комплексного когнітивно-поетологічного аналізу художнього тексту із застосуванням різноманітних технік і методик у їх сполученні з традиційними методиками лінгвостилістичного, наративно-семіотичного та доперекладацького аналізів. Див. відеоанотацію <https://youtu.be/zNzLyBTK9vM>

Програмні результати навчання. У результаті вивчення кредитного модулю «Когнітивна поетика: спектр досліджень» аспіранти володітимуть:

- вичерпним знанням етапів становлення поетики в цілому (у межах її меререологічної моделі) і когнітивної поетики зокрема, включаючи вітчизняні і зарубіжні школи когнітивних студій художнього тексту та когнітивного перекладознавства з огляду на окремі персоналії;
- умінням критично аналізувати сучасний стан та ключові концепції когнітивно-орієнтованих досліджень художнього тексту (власне когнітивної поетики, когнітивної стилістики, когнітивної риторики, когнітивного перекладознавства тощо) у їхніх подібностях і відмінностях;

- здатністю пояснювати базові принципи (втілене розуміння, аналогове мислення, прототипність тощо) та основні поняття когнітивної поетики (концепт та антиконцепт, художній концепт, концептуальна тропеїка, ментальні простори, концептуальна інтеграція, можливі світи, іконічність тощо);
- знанням новітніх відгалужень художньої семантики та перекладознавства, суміжних з когнітивними поетикою та стилістикою (мультимодальна поетика/ стилістика, мобільна стилістика, інтермедіальні студії, когнітологія перекладу та ін.);
- навичками використання основних методик та технік когнітивно-поетологічного й емотивно-поетологічного аналізів художнього тексту в їхній окремішності та поєднанні, у тому числі сукупно із традиційними методиками лінгвостилістичного аналізу й інтерпретації художнього тексту та доперекладацького аналізу, зокрема у власних дослідженнях, та демонструвати вміння поетапно здійснювати такий комплексний аналіз;
- умінням розробляти власну концепцію досліджуваного матеріалу з огляду на здобутки когнітивної поетики в термінах міждисциплінарних зв'язків, зокрема із перекладознавством;
- здатністю визначати способи прикладного застосування результатів когнітивно-поетологічного аналізу різножанрових текстів на матеріалі власного дослідження;
- умінням виготовляти необхідні роздаткові та мультимодальні матеріали і забезпечувати зворотній зв'язок з аудиторією під час усних презентацій;
- навичками самостійної творчої підготовки індивідуальних і групових презентацій та проєктів за визначеною темою з проблематики когнітивно-поетологічних студій;
- умінням самостійно виконувати завдання з когнітивно-поетологічного та когнітивно-перекладацького аналізів різножанрових текстів із дотриманням принципів академічної доброчесності.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Передумовами для вивчення дисципліни «Когнітивна поетика: спектр досліджень» є успішне засвоєння навчальних дисциплін «Філософські засади наукової діяльності», «Лінгвістичні та перекладознавчі студії: історія і сучасність», «Методологія та організація філологічних досліджень» і «Академічне письмо першою іноземною мовою», «Сучасна транслатологія», «Стилїстика й інтерпретація тексту: традиції і сучасність». Передбачається, що знання і здатності, отримані здобувачем під час кредитного модуля «Когнітивна поетика: спектр досліджень», є важливою передумовою для опанування вибірових освітніх компонентів із Ф-каталогу на 2 курсі аспірантури (весняний семестр).

3. Зміст навчальної дисципліни

Форма навчання	Всього		Розподіл навчального часу за видами занять				Контрольні заходи	
	кредитів	годин	лекції	практичні	індивідуальні	СРС	МКР	Семестрова атестація
Денна	4	120	-	14	40	66	1	Залік

Тематичний план освітнього компонента

Розділ 1. Когнітивна поетика: етапи становлення, спектр проблематики і напрями досліджень.

Тема 1.1. Поетика в історико-типологічній перспективі. Спектр дефініцій, етапи розвитку, типологія поетик. Мереологічна модель поетик.

Тема 1.2. Основні проблеми поетики. Проблема референції і способів репрезентації світу в художньому тексті. Проблема природи творчого і творчості в мові та художньому тексті. Проблема співвідношення між мовою художньої літератури і повсякденною мовою.

Тема 1.3. Когнітивна поетика: вихідні концепції, базові поняття та принципи (втілене розуміння, креативність когнітивних процесів, превалювання когнітивного несвідо-мого/підсвідомого, прототипність концептуально-семантичної організації тексту, селективність як втілення когнітивних обмежень).

Тема 1.4. Провідні школи і персоналії когнітивної поетики. Власне когнітивна поетика, когнітивна стилістика, когнітивна риторика, мультимодальна когнітивна поетика, емпіричні студії художнього тексту. Вітчизняна когнітивна поетика.

Розділ 2. Концепти і концептуальні структури крізь призму когнітивної поетики.

Тема 2.1. Концептологія: спектр дефініцій і напрями досліджень.

Тема 2.2. Концепт: природа, визначення, способи маніфестації, типологія і шляхи моделювання. Концепт vs. поняття. Концепт vs. антиконцепт. Лінгвоконцепт, лінгвокультурний концепт, художній концепт: подібності і розбіжності. Художня концептологія: техніки аналізу й точки росту.

Тема 2.3. Концептуальна тропеїка: шляхи реконструкції, типологія та художні трансформації. Теорія концептуальної метафори і метонімії: загальний огляд.

Тема 2.4. Концептуальна метафора: визначення, типологія, критерії класифікації. Явище первісної метафори. Концептуальна метафора в художньому дискурсі: механізми трансформацій.

Тема 2.5. Концептуальна метонімія і її кореляція з концептуальною метафорою. Поняття метафонімії. Явище художньої метонімії.

Тема 2.6. Когнітивний поворот у перекладознавстві. Когнітивно-поетологічні аспекти перекладу.

Розділ 3. Ментальні простори і можливі світи в художній семантиці.

Тема 3.1. Ментальні простори як когнітивно-дискурсивні утворення крізь призму художньої семантики. Теорія концептуальної інтеграції (блендінгу): основні положення, вихідні гіпотези, персоналії у контексті когнітивної поетики.

Тема 3.2. Типологія мереж концептуальної інтеграції. Критерій метафоричності/ неметафоричності. Критерій складності. Сюжетне напруження в ракурсі концептуальної інтеграції.

Тема 3.3. Концепції можливих світів у художній семантиці: загальний огляд і персоналії. Основні моделі художніх світів. Теорія текстових світів.

Тема 3.4. Основні характеристики та типологія можливих світів художнього тексту. Взаємодія можливих світів в семантиці художнього тексту.

Розділ 4. Іконічність художнього тексту в контексті емоційного резонансу. Когнітивні аспекти художнього символізму.

Тема 4.1. Іконізм у мові та за її межами: загальний огляд. Теорія іконізму: етапи становлення і персоналії. Принципи іконічності (принцип лінійного порядку, дистанції, кількості). Класична типологія знаків. Типи іконічності.

Тема 4.2. Іконічність у художній семантиці. Особливості іконічного письма: різномірні маніфестації. Глобальна, локальна й локалізована іконічність у художньому тексті.

Тема 4.3. Іконізм художнього тексту як основа емоційного резонансу. Емоційний резонанс і художня емпатія в контексті теорії дзеркальних нейронів. Способи породження емоційного резонансу в художньому сприйнятті: статичний (вбудована іконічність) і динамічний (кумулятивність) аспекти.

Тема 4.4. Когнітивні аспекти символіки. Модель логіки символічних відношень Теренса Дікона. Художній символ в аспекті індексальності, опосередкованості кодом, іконогенності, згорнутої запрограмованості (текстовий ген), фрактальності як рекурсивної сумірності, енергійності як емоціогенної внутрішньої напруженості. Модель інфраструктури символізму в художньому дискурсі.

Розділ 5. Техніки когнітивно-поетологічного й емотивно-поетологічного аналізу художнього тексту.

Тема 5.1. Філологічна компетентність: когнітивні імплікації. Поняття інтер-претативних стратегій. Множинність інтерпретацій художнього тексту.

Тема 5.2. Неоднозначність у художньому дискурсі: визначення і техніки зняття (ідентифікація рецептивних труднощів, реконструкція ключових концептів та їх конфігурацій, реконструкція концептуальної тропеїки та вихід на глобальний концепт тексту, окреслення динаміки ментальних просторів та/або взаємодії можливих світів, побудова домінантної мережі концептуальної інтеграції, визначення ключової художньої символіки, розплутування оповідних стратегій і тактик, концептуалізація персонажних оповідних позицій, пошарове розплутування текстури за допомогою ізотопій, ритмо-синтаксичних ланцюжків, фоносемантичної і просодичної образності з подальшим їх обчисленням.

Розділ 6. Інтермедіальність і мультимодальність у когнітивно-поетологічних та когнітивно-перекладацьких студіях художнього тексту.

Тема 6.1. Мультимодальна (когнітивна) поетика: виток, персоналії і напрями розбудови. Поняття модусу.

Тема 6.2. Інтермедіальність, інтерсеміотичність, мультимодальність і споріднені поняття: подібності і розбіжності. Художня імітативність vs. художня взаємодія множинних кодів.

Тема 6.3. Художня мультимодальність: типологія виявів (експліцитна, або зовнішня, експлікована, або вбудована/ прихована, інтегрована).

Тема 6.4. Поетика інтермедіальності. Явище інтермедіальності в ракурсі сучасних стилістичних студій. Інтермедіальна тематизація й інтермедіальні референції. Засоби створення ефекту інтермедіальності в різних типах дискурсу.

Тема 6.5. Інтермедіальність у художньому тексті. Музикалізація та кінематографізація художнього дискурсу.

Тема 6.6. Когнітивно-поетологічні аспекти перекладацьких студій в аспекті інтермедіальності: ретроспектива і проєкції на майбутнє. Культурологічні аспекти перекладу в аспекті інтермедіальності.

Розділ 7. Екопоетика в когнітивному та перекладознавчому ключі.

Тема 7.1. «Зелені» стилістика й поетика в загальному контексті екологізації гуманітарних наук.

Тема 7.2. Екопоетика й концептуальна образність. Типологія образності в тематико- екологічному ракурсі.

Тема 7.3. Екологічні аспекти перекладу різножанрових дискурсів.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Воробйова О. П. Когнітивна поетика: спектр проблематики і напрями досліджень. [Лекції відомих українських та зарубіжних учених]. *Studia Philologica (Філологічні студії): Збірник наукових праць. Київський університет імені Бориса Грінченка*. 2020. №14. С. 11-22.

2. Stockwell P. *Cognitive Poetics: An Introduction*. London : Routledge, 2002/2020. 256 p.

Допоміжна література:

3. Бєлєхова Л. І. Словесний поетичний образ в історико-типологічній перспективі: лінгвокогнітивний аспект. Херсон: Айлант, 2002. 368 с.
4. Жихарєва О. О. Екопоетика англomовного біблійного дискурсу: концепти, образи, нарації. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2018. 224 с.
5. Ізотова Н. П. Ігрова стилістика романів Дж.М. Кутзее: лінгвопоетологічні студії. Київ : Вид-во КНЛУ, 2019. 360 с.
6. Кагановська О. М. Текстові концепти художньої прози (на матеріалі французької романістики середини ХХ сторіччя). Київ : Вид. центр КНЛУ, 2002. 292 с.
7. Мартынюк А. П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. 196 с.
8. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : Прем'єр, 2008. 308 с.
9. Трубенко І.А. Художня метонімія та її дискурсивний потенціал у прозі англійського модернізму (на матеріалі творів Вірджинії Вулф і Девіда Герберта Лоуренса): дис. ... канд. філол.н.: 10.02.04 – германські мови / КНЛУ. Київ, 2010.
10. Шершньова А. В. Образотворення в англomовних орієнтальних поетичних мініатюрах: когнітивно-семіотичний аспект. Київ : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2015. 296 с.
11. Boas-Beier J. *Stylistic Approaches to Translation*. London- NewYork : Routledge, 2010/2014. 184 p.
12. Bröne G., Vandaele J. (eds.). *Cognitive Poetics: Goals, Gains and Gaps*. Berlin; New York : Mouton de Gruyter, 2009. 560 p.
13. Burke M. *Literary Reading, Cognition and Emotions. An Exploration of the Oceanic Mind*. New York; London : Routledge, 2010. 298 p.
14. Chrzanowska-Kluczevska E., Vorobyova O. (eds.). *Language – Literature – the Arts: A Cognitive-Semiotic Interface*. Frankfurt am Main : Peter Lang, 2017. 326 p. (Text – Meaning – Context: Cracow Studies in English Language, Literature and Culture / [eds. Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska, Władysław Witalisz]. Vol. 14)
15. Damasio A. R. *Descartes' Error. Emotion, Reason, and the Human Brain*. New York : Quill, 1994/2005. 331 p.
16. Dirven R. and M. Verspoor. *Cognitive Exploration of Language and Linguistics*. Amsterdam, Philadelphia : John Benjamins, 1998/2004. 277 p.
17. Doležel L. *Heterocosmica. Fiction and Possible Worlds*. Baltimore; London: The John Hopkins University Press, 1998. 339 p.
18. Doležel L. *Occidental Poetics. Tradition and Progress*. Lincoln; London: University of Nebraska Press, 1990. 206 p.
19. Eco U. *Small worlds*. In Eco U. *The Limits of Interpretation*. Bloomington: Indiana University Press, 1994. P. 64-82.
20. Fauconnier G. and M. Turner. *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. New York : Basic Books, 2003. 464 p.
21. Freeman M. H. *Poetry and the scope of metaphor: Toward a cognitive theory of literature*. In Barcelona A. (ed.). *Metaphor and Metonymy of the Crossroads: A Cognitive Perspective*. Berlin; New York : Mouton, 2003. P. 253–281.
22. Gavins J. *Text World Theory. An Introduction*. Edinburgh : Edinburgh University Press, 2007. 193 p.
23. Grady J., T. Oakley, and S. Coulson. *Blending and Metaphor*. In Gibbs, Raymond W., Jr. and Gerard J. Steen (eds.). *Metaphor in Cognitive Linguistics*. Amsterdam; Philadelphia: John Benjamins, 1999. P. 101-124.

24. Izgarjan A. and D. Prodanović-Stankić. Approaches to Metaphor: Cognitive, Translation and Literature Studies Perspective. Novi Sad : Universitet u Novom Sadu, 2015.
25. Hu G., Tao Y. Eco-translatology: A new paradigm of Eco-translation – A comparative study on approaches to translation studies. *T&I Review*. 2016. No. 6. P. 115-132.
26. Kövecses Z. Metaphor: A Practical Introduction. New York : Oxford University Press, 2001/2010. 375 p.
27. Kövecses Z. Metaphor and Emotion. Language, Culture and Body in Human Feeling. 2nd ed. Cambridge; Paris : Cambridge University Press; Edition de la Maison des Sciences de l'Homme, 2000/2003. 223 p.
28. Kress G. Multimodality. A Social Semiotic Approach to Contemporary Communication. New York; London : Routledge, 2009/2010. 236 p.
29. Lakoff, G., M. Johnson. Metaphors We Live By. Chicago and London : The University of Chicago Press, 1980/2003. 193 p.
30. Lakoff G., Turner M. More than Cool Reason: A Field Guide to Poetic Metaphor. Chicago, London : The University of Chicago Press, 1997. 237 p.
31. Miall D. S. Literary Reading: Empirical and Theoretical Studies. New York, etc. : Peter Lang, 2006. 234 p.
32. Miller D. R. and E. Monti (eds.) Tradurre Figure / Translating Figurative Language. Bologna : CeSLiC, 2014. 423 p.
33. Minsky M. The Society of Mind. New York, etc. : Sincon and Schuster, 1985/ 1988. 336 p.
34. Munday J. Introducing Translation Studies: Theories and Applications. London; New York : Routledge, 2001/2022. 324 p.
35. Nørgaard N., B. Busse and R. Montoro. Key Terms in Stylistics. London; New York : Continuum, 2010. 276 p.
36. O'Brien Sh. The borrowers: Researching the cognitive aspects of translation. *Target*. 2013. Vol. 25, No. 1. P. 5-17.
37. Pawelec, A., A. Shaw and G. Szpila (eds.) Text – Image – Music: Crossing the Borders. Intermedial Conversations on the Poetics of Verbal, Visual and Musical Texts. In Honour of Prof. Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska. Frankfurt am Main : Peter Lang, 2021. 540 p. ([Text – Meaning – Context: Cracow Studies in English Language, Literature and Culture : [eds. Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska and Władysław Witalisz]. Vol. 19)
38. van Peer W., & Chesnokova A. Experiencing Poetry: A Guidebook to Psychopoetics. London : Bloomsbury Academic, 2023. 256 p.
39. Ryan M.-L. Possible Worlds, Artificial Intelligence and Narrative Theory. Bloomington; Indianapolis : Indiana University Press, 1991/1992. 304 p.
40. Tsur R. Toward a Theory of Cognitive Poetics. 2nd, rev. ed. Amsterdam, etc. : Elsevier Science Publishers, 1992/2008. 720 p.
41. Turner M. The Literary Mind: The Origins of Thought and Language. Rev. ed. New York : Oxford University Press, 1996/1998. 208 p.
42. Viridis D.F., Zurru E., and Lahey E. (eds.). Language in Place: Stylistic perspectives on landscape, place and environment. Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2021. 258 p.
43. Vorobyova O. 'Haunted by ambiguities' revisited: in search of a metamethod for literary text disambiguation. *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow. The Journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava*. Warsaw: De Gruyter Open, 2017. Vol. II, No.1. P. 428-496. DOI: 10.1515/lart-2017-0011
44. Werth P. Text Worlds: Representing Conceptual Space in Discourse. Harlow : Longman, 1999. 390 p.

Література знаходиться у бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського, методичному кабінеті кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови, в електронному кампусі та у Google Classroom.

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Силабус кредитного модуля «Когнітивна поетика: спектр досліджень» розроблено на основі принципу системності й тяглості в організації навчального процесу, що дозволяє передбачити завдання, форми та види роботи, необхідні для підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих до європейського та світового науково-освітнього простору фахівців ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія, здатних до самостійної науково-дослідної, науково-інноваційної, організаційно-управлінської, перекладацької та викладацької діяльності в галузі гуманітарних наук. Зазначений принцип передбачає урахування особистісно-орієнтованого, інтерактивного та антропоцентричного підходів з опертям на сучасні мультимодальні й дигітальні засоби навчання, що створює сприятливі умови для творчого розвитку особистості здобувача та його/її автономності в умовах аудиторного, змішаного та віддаленого навчання.

Силабус передбачає чітку послідовність в опануванні навчальної дисципліни – від історії питання до його сучасного стану і дальших перспектив розбудови – таким чином, що для вивчення кожної наступної теми аспірантам необхідно спиратися на знання й уміння, отримані в межах попередньої. Саме така послідовність дозволяє отримати професійні знання, необхідні для кожного етапу здійснення науково-дослідної (пошук, систематизація і критичний аналіз інформації, висунення робочих гіпотез, прогнозування результатів) та прикладної (когнітивно-поетологічний аналіз тексту, у тому числі і з метою його перекладу, застосування і удосконалення прийомів й технік аналізу тощо) діяльності.

Викладання здійснюється на основі **студентоцентрованого підходу** та стратегії взаємодії викладача й здобувачів з метою ефективного засвоєння навчального матеріалу у сприятливому контексті та формування відповідних компетентностей.

У викладанні освітнього компоненту застосовуються когнітивні та соціально-афективні стратегії і прийоми проблематизації матеріалу, які реалізуються за допомогою:

- активних та інтерактивних методів навчання (експрес-опитування щодо визначення рівня опанування лекційного матеріалу, обізнаності в термінології; поточне тестування на семінарських заняттях; дискусії щодо основних питань стилістики і інтерпретації тексту; підготовка групових та індивідуальних проєктів і презентацій із застосуванням відеозапису тощо);
- методу проблемно-пошукового навчання, що передбачає осмислення навчального матеріалу та подальшу реалізацію самостійного пошуку, що сприяє розвитку когнітивної активності та емоційного інтелекту аспірантів (розбудова критичного мислення і здатності висловлювати власну позицію та бачення окремих філологічних проблем).

У процесі застосування зазначених вище методів і стратегій використовуються такі форми навчання, як: робота у групах (дискусії з обраних питань, підготовка проєктів і презентацій), індивідуальна і самостійна робота (інформаційний пошук, систематизація та аналіз знайденого матеріалу, зокрема з теми власного дослідження).

Усі методи і форми навчання мають на меті стимулювати пізнавальну діяльність аспірантів, їхню активність на заняттях, самостійність, креативність, що є визначальними

чинниками мотивації здобувачів вищої освіти до вивчення кредитного модуля «Когнітивна поетика: спектр досліджень».

№ з/п	Зміст навчального матеріалу	Аудиторні години
1	<p>Практичне заняття 1. Розділ 1. Когнітивна поетика: етапи становлення, спектр проблематики і напрями досліджень. Тема 1.1. Поетика в історико-типологічній перспективі. Спектр дефініцій, етапи розвитку, типологія поетик. Мереологічна модель поетик [1; 22, р. 1-29; 18; 40, р. 1-28]. Тема 1.2. Основні проблеми поетики. Проблема референції і способів репрезентації світу в художньому тексті. Проблема природи творчого і творчості в мові та художньому тексті. Проблема співвідношення між мовою художньої літератури і повсякденною мовою [1; 12, р. 11-29]. СРС:</p>	2
2	<p>Практичне заняття 2. Тема 1.3. Когнітивна поетика: вихідні концепції, базові поняття та принципи (втілене розуміння, креативність когнітивних процесів, превалювання когнітивного несвідомого/підсвідомого, прототипність концептуально-семантичної організації тексту, селективність як втілення когнітивних обмежень) [1; 2, р. 1-11, 28-30; 12; 35, р. 7-9]. СРС:</p>	2
3	<p>Індивідуальне заняття 1. Тема 1.4. Провідні школи і персоналії когнітивної поетики [21; 27; 30; 31; 40; 41]. Власне когнітивна поетика [2, р. 1-11; 40], когнітивна стилістика [35], когнітивна риторика [41], мультимодальна когнітивна поетика [35], інтермедіальна поетика [14; 37], емпіричні студії художнього тексту [31; 38]. СРС: Вітчизняна когнітивна поетика [1; 3; 4; 5; 6; 10; 43].</p>	2
4	<p>Практичне заняття 3. Розділ 2. Концепти і концептуальні структури крізь призму когнітивної поетики. Тема 2.1. Концептологія: спектр дефініцій і напрями досліджень [7; 8]. Тема 2.2. Концепт: природа, визначення, способи маніфестації, типологія і шляхи моделювання. Концепт vs. поняття [4; 7; 8]. Концепт vs. антиконцепт. Лінгвоконцепт, лінгвокультурний концепт, художній концепт: подібності і розбіжності [6]. СРС:</p>	2
5	<p>Індивідуальне заняття 2. Тема 2.2. Художня концептологія: техніки аналізу і точки росту [6].</p>	2
6	<p>Індивідуальне заняття 3. Тема 2.3. Концептуальна тропеїка: шляхи реконструкції, типологія та художні трансформації. Теорія концептуальної метафори і метонімії: загальний огляд [2, р. 105-111; 3; 9; 26, р. 3-142, 143-162, 163-182; 27; 29]. Тема 2.4. Концептуальна метафора: визначення, типологія, критерії класифікації [35, р. 60-63]. Явище первісної метафори. Концептуальна метафора в художньому дискурсі: механізми трансформацій [26, р. 43-56, 93-120]. СРС:</p>	2

7	Індивідуальне заняття 4. Тема 2.5. Концептуальна метонімія і її кореляція з концептуальною метафорою [29, р. 35-40]. Поняття метафтонімії. Явище художньої метонімії [9]. СРС:	2
8	Індивідуальне заняття 5. Тема 2.6. Когнітивний поворот у перекладознавстві. Когнітивно-поетологічні аспекти перекладу [11, р. 71-109; 34, р. 100-111; 36]. СРС:	2
9	Практичне заняття 4. Розділ 3. Ментальні простори і можливі світи в художній семантиці. Тема 3.1. Ментальні простори як когнітивно-дискурсивні утворення крізь призму художньої семантики [2, р. 96-99]. Теорія концептуальної інтеграції (блендінгу): основні положення, вихідні гіпотези, персоналії в контексті когнітивної поетики [17; 20; 23; 26, р. 227-238; 35, р. 50-53; 41]. СРС:	2
10	Індивідуальне заняття 6. Тема 3.2. Типологія мереж концептуальної інтеграції. Критерій метафоричності/неметафоричності. Критерій складності [2; 20; 23; 26]. СРС:	2
11	Індивідуальне заняття 7. Тема 3.2. Сюжетне напруження в ракурсі концептуальної інтеграції []. СРС:	2
12	Індивідуальне заняття 8. Тема 3.3. Концепції можливих світів у художній семантиці: загальний огляд і персоналії [2, р. 91-96; 22, р. 139-142]. Основні моделі художніх світів [19]. Тема 3.4. Основні характеристики та типологія можливих світів художнього тексту. Взаємодія можливих світів в семантиці художнього тексту [39; 17; 22; 44]. СРС:	2
13	Індивідуальне заняття 9. Тема 3.5. Теорія текстових світів [2, р. 135-149; 12, р. 33-77; 17; 22; 35, р. 158-161, 213-215; 39; 44]. СРС:	2
14	Практичне заняття 5. Розділ 4. Іконічність художнього тексту в контексті емоційного резонансу. Когнітивні аспекти художнього символізму. Тема 4.1. Іконізм у мові та за її межами: загальний огляд. Теорія іконізму: етапи становлення і персоналії. Принципи іконічності (принцип лінійного порядку, дистанції, кількості). Класична типологія знаків. Типи іконічності [16, р. 8-12; 35, р. 98]. СРС:	2
15	Індивідуальне заняття 10. Тема 4.2. Іконічність у художній семантиці. Особливості іконічного письма: різнорівневі маніфестації. Глобальна, локальна і локалізована іконічність у художньому тексті [43; 10; 21]. СРС:	2
16	Індивідуальне заняття 11. Тема 4.3. Іконізм художнього тексту як основа емоційного резонансу [10; 12, р. 169-196; 21]. Емоційний резонанс і художня емпатія в контексті теорії дзеркальних нейронів. Способи породження емоційного резонансу в художньому сприйнятті: статичний (вбудована	2

	іконічність) і динамічний (куматоїдність) аспекти [37, р. 293-320; 9.4.10]. СРС:	
17	Індивідуальне заняття 12. Тема 4.4. Когнітивні аспекти символіки. Модель логіки символічних відношень Теренса Дікона [9.4.16]. Художній символ в аспекті індексальності, опосередкованості кодом, іконогенності, згорнутої запрограмованості (текстовий ген), фрактальності як рекурсивної сумірності, енергіальності як емоціогенної внутрішньої напруженості. СРС: Модель інфраструктури символізму в художньому дискурсі [9.4.16].	2
18	Практичне заняття 6. Розділ 5. Техніки когнітивно-поетологічного й емотивно-поетологічного аналізу художнього тексту. Тема 5.1. Філологічна компетентність: когнітивні імплікації. Поняття інтерпретативних стратегій. Множинність інтерпретацій художнього тексту [43]. Тема 5.2. Неоднозначність у художньому дискурсі: визначення і техніки зняття (ідентифікація рецептивних труднощів, реконструкція ключових концептів та їх конфігурацій, реконструкція концептуальної тропеїки та вихід на глобальний концепт тексту, окреслення динаміки ментальних просторів та/або взаємодії можливих світів) [43]. СРС: Демонстрація технік зняття неоднозначності на прикладі аналізу оповідання на вибір аспіранта (ідентифікація рецептивних труднощів, реконструкція ключових концептів та їх конфігурацій, реконструкція концептуальної тропеїки та вихід на глобальний концепт тексту, окреслення динаміки ментальних просторів та/або взаємодії можливих світів) [43].	2
19	Індивідуальне заняття 13. Тема 5.2. Неоднозначність у художньому дискурсі: побудова домінантної мережі концептуальної інтеграції, визначення ключової художньої символіки, розплутування оповідних стратегій і тактик, концептуалізація персонажних оповідних позицій, пошарове розплутування текстури за допомогою ізотопій, ритмо-синтаксичних ланцюжків, фоносемантичної і просодичної образності з подальшим їх обчисленням [43]. СРС: Демонстрація технік зняття неоднозначності на прикладі аналізу оповідання на вибір аспіранта (будова домінантної мережі концептуальної інтеграції, визначення ключової художньої символіки, розплутування оповідних стратегій і тактик, концептуалізація персонажних оповідних позицій, пошарове розплутування текстури за допомогою ізотопій, ритмо-синтаксичних ланцюжків, фоносемантичної і просодичної образності з подальшим їх обчисленням)[43].	2
20	Практичне заняття 7. Розділ 6. Інтермедіальність і мультимодальність у когнітивно-поетологічних та когнітивно-перекладацьких студіях художнього тексту. Тема 6.1. Мультимодальна (когнітивна) поетика: витoki, персоналії і напрями розбудови. Поняття модусу [28; 35, р. 30-34, 181-182, 207-208]. Тема 6.2. Інтермедіальність, інтерсеміотичність, мультимодальність і споріднені поняття:	2

	подібності і розбіжності [12, р. 237-277; 14; 35, р. 117-120; 37]. Художня імітативність vs. художня взаємодія множинних кодів [14; 37]. СРС:	
21	Індивідуальне заняття 14. Тема 6.3. Художня мультимодальність: типологія виявів (експліцитна, або зовнішня, експлікована, або вбудована/ прихована, інтегрована) [28; 35]. СРС:	2
22	Індивідуальне заняття 15. Тема 6.4. Поетика інтермедіальності Явище інтермедіальності в ракурсі сучасних стилістичних студій. Інтермедіальна тематизація й інтермедіальні референції. Засоби створення ефекту інтермедіальності в різних типах дискурсу [14; 37]. Тема 6.5 Інтермедіальність у художньому тексті. Музикалізація та кінематографізація художнього дискурсу [37, р. 293-320]. СРС:	2
23	Індивідуальне заняття 16. Тема 6.6. Когнітивно-поетологічні аспекти перекладацьких студій в аспекті мультимодальності та інтермедіальності: ретроспектива і проєкції на майбутнє [24; 36; 32]. СРС: Культурологічні аспекти перекладу в аспекті інтермедіальності [34, р. 197-221].	2
24	Індивідуальне заняття 17. Розділ 7. Екопоетика в когнітивному та перекладознавчому ключі. Тема 7.1.«Зелені» стилістика й поетика в загальному контексті екологізації гуманітарних наук [42]. Тема 7.2 Екопоетика й концептуальна образність. Типологія образності в тематико-екологічному ракурсі [4]. СРС: Екопоетика й концептуальна образність.	2
25	Індивідуальне заняття 18. Тема 7.3. Екологічні аспекти перекладу різножанрових дискурсів [25]. СРС: Підготовка до написання МКР.	2
26	Індивідуальне заняття 19. Написання МКР.	2
27	Індивідуальне заняття 20. Аналіз МКР. Залік.	2
Всього		54

6. Самостійна робота аспіранта

Вивчення дисципліни включає такі види самостійної роботи:

- підготовка до практичних занять;
- підготовка до індивідуальних занять;
- написання модульної контрольної роботи;
- підготовка до заліку.

Рекомендований час на підготовку до практичного заняття – 4 год. СРС; індивідуального – 1 год. СРС; МКР – 10 год. СРС; заліку – 6 год. СРС.

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування практичних занять, активність аудиторної і самостійної роботи та виконання домашніх завдань необхідні для опанування теоретичними знаннями з дисципліни, розвитку практичних навичок аналізу тексту, набуття відповідних компетентностей та досягнення програмних результатів навчання загалом. Перед другим лекційним (долекціні завдання) і кожним семінарським заняттям здобувач вищої освіти ознайомлюється з рекомендованою літературою, наданою викладачем, та отримує завдання для виконання. Усі необхідні навчальні матеріали викладач розміщує на гуглдиску або в онлайн середовищі Google Classroom, доступ до якого мають аспіранти, які вивчають цей освітній компонент.

Актуальну інформацію щодо організації навчального процесу з дисципліни аспіранти отримують у вигляді повідомлень електронною поштою, у групі у Viber/ WhatsApp або Електронному кампусі. Під час змішаної форми навчання заняття проходять у форматі відеоконференцій на платформі ZOOM.

Виконані домашні навчальні завдання здобувачі вищої освіти завантажують у власні папки на гуглдиску або надсилають у Google Classroom, доступ до яких надає викладач протягом першого тижня навчання. *Термін виконання* домашнього навчального завдання – *1 тиждень з моменту отримання*. Завдання, подані на перевірку після закінчення зазначеного терміну, оцінюються в 0 балів. Якщо аспірант/ка не подав/ла виконане завдання протягом терміну, визначеного цим силабусом, з поважної причини, яку підтверджує офіційний документ (довідка про непрацездатність, службова записка тощо), він/вона може представити виконані завдання за графіком, узгодженим з викладачем, але не пізніше останнього практичного заняття. Перескладання домашніх навчальних завдань з метою підвищення оцінки не передбачено. Відпрацювання пропущених без поважної причини занять за рахунок виконання додаткових навчальних завдань не передбачено.

Поточний контроль. Викладач регулярно заносить результати поточного контролю до модулю «Поточний контроль» Електронного кампусу згідно з Положенням про поточний, календарний і семестровий контроль в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Детальніше: https://document.kpi.ua/2020_7-137. Ознайомитися з результатами поточного контролю аспіранти можуть в особистих кабінетах в Електронному кампусі.

Правила призначення заохочувальних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), заохочувальні бали не входять до основної 100-бальної шкали РСО і не можуть перевищувати 10% рейтингової шкали, тобто максимальна кількість додаткових балів – 10. Для підвищення мотивації здобувачів вищої освіти займатися науково-дослідницькою роботою, їм призначають заохочувальні бали за участь у науково-практичних конференціях, семінарах, круглих столах і воркшопах за тематикою освітнього компонента (за умови публікації тез доповіді або наявності сертифікату про участь у відповідному заході). Підставою для нарахування заохочувальних балів може бути участь у перекладацьких проєктах КПІ ім. Ігоря Сікорського. Штрафні бали з освітнього компоненту не передбачені.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (<https://kpi.ua/code>) та Положенні про систему запобігання академічному плагіату (<https://osvita.kpi.ua/node/47>).

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів, аспірантів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Аспіранти мають право аргументовано оскаржити результати будь-яких контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються. Процедурі деталізовано в Положенні про апеляції в КПІ ім. Ігоря Сікорського.

Інклюзивне навчання. Освітній компонент може викладатися для більшості здобувачів з особливими освітніми потребами, окрім тих, хто має серйозні вади зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів. Детальніше про забезпечення інклюзивності освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://osvita.kpi.ua/node/172>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Процедура оцінювання результатів навчання за цим освітнім компонентом, форми контролю і рейтингова система оцінювання регламентовані Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>) та Положенням про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/32>).

Результати навчання з дисципліни оцінюються за PCO першого типу, тобто підсумкова оцінка здобувачів формується на основі виконання всіх завдань, передбачених контрольними заходами. Оцінювання результатів навчання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Оцінювання та поточний контроль. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на практичних та індивідуальних заняттях і написання модульної контрольної роботи (МКР). *Рейтинг* аспірантів з освітнього компоненту складається з балів, отриманих за:

- 1) роботу на шести практичних заняттях – 18 балів;
- 2) роботу на 18 індивідуальних заняттях – 18 балів;
- 4) написання модульної контрольної роботи – 64 бали.

№ з/п	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на практичних заняттях	18%	3	6	18
2.	Робота на індивідуальних заняттях	18%	1	18	18
3.	Написання МКР	64%	64	1	64
	Всього				100

Максимальна кількість балів, яку може отримати аспірант/ка по завершенню вивчення кредитного модуля «Когнітивна поетика: спектр досліджень» становить 100 балів.

Основні критерії оцінювання роботи здобувачів

1. Відповіді на практичних заняттях

Ваговий бал – 3, максимальна кількість балів на практичних заняттях становить $3 \times 6 = 18$ балів.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» (2,7 – 3 бали) – безпомилкове виконання всіх завдань з розглянутих тем з їх подальшою реалізацією у власному науковому дослідженні відповідно до таких критеріїв як правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «добре» (2,25 – 2,6 бали) – виконання щонайменше 75% від обсягу завдань з розглянутих тем з їх подальшою реалізацією у власному науковому дослідженні відповідно до таких критеріїв як правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «задовільно» (1,8 – 2,1 бали) – виконання щонайменше 60% від обсягу завдань з розглянутих тем з їх подальшою реалізацією у власному науковому дослідженні відповідно до таких критеріїв як правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «незадовільно» (0 балів) – виконання недостатнього обсягу завдань або невиконання завдань з розглянутих тем без їх реалізації у власному науковому дослідженні відповідно до таких критеріїв як правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.

2. Відповіді на індивідуальних заняттях

Ваговий бал – 1, максимальна кількість балів на індивідуальних заняттях становить $1 \times 18 = 36$ балів.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» (0,9 – 1 бал) – безпомилкове виконання всіх завдань з розглянутих тем з їх подальшою реалізацією у власному науковому дослідженні відповідно до таких критеріїв як правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «добре» (0,75 – 0,8 балів) – виконання щонайменше 75% від обсягу завдань з розглянутих тем або проблем інтерпретації тексту з їх подальшою реалізацією у власному науковому дослідженні відповідно до таких критеріїв як правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «задовільно» (0,6 – 0,7 бали) – виконання щонайменше 60% від обсягу завдань з розглянутих тем з їх подальшою реалізацією у власному науковому дослідженні відповідно до таких критеріїв як правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.
- «незадовільно» (0 балів) – виконання недостатнього обсягу завдань або невиконання завдань з розглянутих тем без їх подальшої реалізації у власному науковому дослідженні відповідно до таких критеріїв як правильність, обґрунтованість, чіткість, логічність, наочність.

4. Модульна контрольна робота

Ваговий бал – 64, максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу становить $64 \times 1 = 64$ бали.

Критерії оцінювання:

«відмінно» (57,6 – 64 бали) – виконання всіх завдань модульної контрольної роботи обсягом не менше 90 % вірної інформації.

«добре» (47 – 56 балів) – виконання всіх завдань модульної контрольної роботи обсягом не менше 75 % вірної інформації.

«задовільно» (28,4 – 46 балів) – виконання всіх завдань модульної контрольної роботи обсягом не менше 60 % вірної інформації.

«незадовільно» (0 балів) – виконання завдань модульної контрольної роботи обсягом менше 60 % вірної інформації.

Умовою позитивної першої атестації є отримання не менше 8,5 балів. Другої атестації – 17 балів. Результати поточного контролю оголошуються кожному аспіранту окремо у його/її присутності чи в дистанційній формі (е-поштою й/або в електронному кампусі).

Календарний контроль. Умовою задовільної атестації є значення поточного рейтингу здобувача не менше 50% від максимально можливого на час атестації. Максимальна кількість балів на першій атестації є сумою балів за: роботу на 3 практичних заняттях та на 8 індивідуальних заняттях – максимально 17 балів. Таким чином, з першої атестації здобувач/ка отримує “задовільно”, якщо його поточний рейтинг буде не менше 8,5 балів.

Максимальна кількість балів на другій атестації є сумою балів за: роботу на 3 практичних заняттях та на 8 індивідуальних заняттях – максимально 17 + 17 = 34 бали. Таким чином, з другої атестації здобувач/ка отримує “задовільно”, якщо його/її поточний рейтинг буде не менше 17 балів.

Критерій		Перша атестація	Друга атестація
Термін календарного контролю		7-8-ий тиждень	14-15-ий тиждень
Умови отримання атестації	Поточний рейтинг	≥ 8,5 балів	≥ 17 балів

Семестровий контроль у формі заліку проводиться на останньому занятті з освітнього компонента.

Умови допуску до семестрового контролю. Рейтинг з кредитного модуля складає **100 балів**. Умовою зарахування кредитного модуля є отримання аспірантами не менше 60% рейтингу з кредитного модуля, а також **позитивна** оцінка з **МКР**.

Рейтинг може бути підвищено шляхом виконання *залікової контрольної роботи*. Вона є обов'язковою для тих, хто отримав від 40% до 60% рейтингу з кредитного модуля. До нього також допускаються аспіранти, які отримали не менше 60% рейтингу з кредитного модуля та бажають підвищити свій рейтинг. При цьому застосовується жорстка система. Усі бали, отримані аспірантом/кою протягом семестру, анулюються.

Залікова контрольна робота оцінюється у **80** балів. Кожен варіант залікової контрольної роботи містить 2 завдання, націлених на перевірку рівня засвоєння теоретичних знань та уміння застосовувати ці знання у процесі когнітивно-поетологічних і когнітивно-перекладацьких досліджень.

Перше завдання містить 5 питань із теоретичного курсу, кожне з яких оцінюється в 10 балів таким чином:

- «відмінно» (9–10 балів) – відповідь на поставлене питання є вірною, повною, змістовною, містить наочні приклади. Виклад думок є логічним і грамотним. Здобувач/ка уміло оперує метамовою когнітивно-поетологічних/когнітивно-перекладацьких досліджень і добре обізнаний/на з поняттєвим інструментарієм у зазначених галузях.
- «добре» (7–8 балів) – відповідь на поставлене питання загалом є вірною, але неповною, змістовною, містить деякі приклади. Виклад думок є логічним і грамотним, допускаються декілька помилок. Здобувач/ка обізнаний/на з метамовою когнітивно-поетологічних та когнітивно-перекладацьких студій і загалом може користуватися поняттєвим інструментарієм у цих галузях.
- «задовільно» (6 балів) – відповідь на поставлене питання є загалом вірною, але неповною, змістовною, але не містить прикладів. Виклад думок є нелогічним, наявна велика кількість помилок. Здобувач/ка деякою мірою обізнаний/а з метамовою когнітивно-поетологічних/ когнітивно-перекладацьких досліджень і загалом може користуватися поняттєвим інструментарієм у цих галузях.
- «незадовільно» (0 балів) – відповідь на поставлене питання є невірною або відсутня взагалі. Виклад думок є нелогічним, наявна велика кількість помилок. Здобувач/ка не обізнаний/на з метамовою когнітивно-поетологічних/когнітивно-перекладацьких досліджень і не може користуватися поняттєвим інструментарієм у цих галузях.

Друге завдання полягає в умінні продемонструвати на прикладі власного дослідження, яким чином здобувач/ка реалізував/ла здобуті знання з курсу «Когнітивна поетика: спектр досліджень» у власній дисертаційній роботі. Це завдання оцінюється в 30 балів таким чином:

– «відмінно» (27–30 балів) – здобувач/ка послідовно, розгорнуто й переконливо представив/ла методологію власного дослідження в межах тематики пройденого курсу, унаочнив/ла отримані результати і запропонував/ла власне бачення окремого питання в аспекті когнітивно-поетологічних розвідок з елементами когнітивного перекладознавства.

– «добре» (23–26 балів) – здобувач/ка послідовно і переконливо, але стисло представив/ла методологію власного дослідження в межах тематики пройденого курсу, унаочнив/ла отримані результати і запропонував/ла власне бачення окремого питання в аспекті когнітивно-поетологічних розвідок з елементами когнітивного перекладознавства .

– «задовільно» (18–22 балів) – здобувач/ка послідовно, але непереконливо і стисло представив/ла методологію власного дослідження в межах тематики пройденого курсу, не унаочнив/ла отримані результати і не запропонував/ла власного бачення окремого питання в аспекті когнітивно-поетологічних розвідок з елементами когнітивного перекладознавства.

– «незадовільно» (0 балів) – здобувач/ка непослідовно, непереконливо і занадто стисло представив/ла (або взагалі не представив/ла) методологію власного дослідження в межах тематики пройденого курсу, не унаочнив/ла отримані результати і не запропонував/ла власне бачення окремого питання в аспекті когнітивно-поетологічних розвідок з елементами когнітивного перекладознавства .

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре

84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Менше 40 або незадовільна оцінка з ДКР	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

9.1. На залікову контрольну роботу винесено тематичний матеріал, прописаний у п. 5 цього силабусу.

9.2. Для цього освітнього компонента передбачене визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті згідно з процедурою, прописаною у Положенні про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/node/179>).

9.3. **Авторська відеолекція** з проблематики концептології, включаючи художню <https://drive.google.com/file/d/1mOWceAZxHcOZySDDOiaGZbkK37zhfyLK/view>

9.4. **Вибрані публікації проф. О. П. Воробйової з когнітивної поетики (у доповнення до п. 4)**

Загальні питання:

1. Когнітивна поетика: здобутки і перспективи. *Вісник Харківського нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна*. 2004. Вип. 635. С. 18-22.
2. Когнітивний аспект зіставної семантики художнього тексту. *Проблеми романо-германської філології: Мат-ли міжнар. наук. конф. "Міжмовні та міжлітературні контакти: теорія і практика"*, Ужгород, 25-26 вересня 2000 р. Ужгород : Закарпаття, 2000. С. 208-211.
3. Когнітивна поетика в Україні: напрями досліджень. *Актуальні проблеми романо-германської філології в Україні та Болонський процес: Мат-ли Міжнар. наук. конф. / Чернівецький нац. ун-т імені Юрія Федьковича*, 25-26 листопада 2004 р. Чернівці : ЧНУ, 2004. С. 37-38.
4. Когнітивна поетика в потєбнянській ретроспективі. *Мовознавство*. 2005. № 6. С. 18-25.
5. Fifty shades of tension: The ecology of sense and nonsense. In Bogusławska-Tafelska, Marta, Anna Drogosz (eds.). *Towards the Ecology of Human Communication*. Newcastle-upon-Tyne : Cambridge Scholars Publishing, 2015. [Studies in Language and Translation]. P. 85-97.

Лінгвоконцептологія і художня концептологія:

6. Когнітологія як експерієнційний міф: методики концептуального аналізу тексту. Актуальні проблеми філологічної науки та педагогічної практики: Тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції / Дніпропетровськ, ДНУ імені Олеся Гончара, 8-9 грудня 2011 р. Дніпропетровськ: ДНУ, 2011. С. 8-10.
7. Концептологія в Україні: здобутки, проблеми, прорахунки. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 2011. Т. 14, №2. С. 53-64.
8. РІЧ як антиконцепт у творах художнього модернізму: лінгвофілософські аспекти естетики негативності. *Вісник КНЛУ. Сер. Історія. Економіка. Філософія*. 2013. № 18. С. 11-22.
9. Концепт НАБУТТЯ/ВТРАТА в контексті художньої семантики. В Н.В. Петлюченко (ред.). *Концепты и контрасты: коллективная монография*. Одесса : Издательский дом «Гельветика», 2017. С. 541-546. (Серия «Одесские студии по лингвистике и социальным наукам»)

Когнітивна емотіологія й емоційний резонанс:

10. Ідея резонансу в лінгвістичних дослідженнях. В Тараненко О.О. (відп. ред.). Мова. Людина. Світ: До 70-річчя проф. М.П. Кочергана. 36. наук, статей. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2006. С. 72-86.

11. Поетика хвиль в контексті емоційного резонансу (нарис з когнітивної емотіології). У Стишов О.А. (відп. ред.). Мова, культура й освіта в сучасному світі. 36. наук. праць до 90-річчя д.філол.н., проф. Романовського О.К. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2008. С. 126-135.

Евристика художнього тексту:

12. Поетика рефлексії у творах англійського модернізму (на матеріалі оповідань Вірджинії Вулф). *Вісник Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова*. 2007. 12. Вип. 3. Філологія: мовознавство. С. 47-55.

13. Евристика модерністського дискурсу у когнітивно-поетологічному висвітленні (на матеріалі оповідань Вірджинії Вулф). *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 2009. Т. 12, № 1. С. 31-43.

Іконічність, інтермедіальність і мультимодальність:

14. Словесная голографія в пейзажном дискурсе Вірджинии Вулф: модусы, фракталы, фузии. *Когніція, комунікація, дискурс: Електронний збірник наукових праць. Серія "Філологія"*. Харків. 2010. № 1. С. 47-74. Режим доступу: <http://sites.google.com/site/cognitiondiscourse/vypusk-nol-2010>

15. Равлик і метелик у вирі буття: когнітивні аспекти художнього символізму. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 2011. Т. 14, №1. До ювілею проф. О.М. Мороховського. С. 25-34.

16. Смак "Шоколаду": інтермедіальність й емоційний резонанс. *Вісник КНЛУ. Сер. Філологія*. 2012. Т. 15, № 1. С. 5-11.

17. Спокушання музикою: емоційна аура музичних мотивів у художній прозі (когнітивний етюд). Світ емоцій у дзеркалі когніції: мова, текст. дискурс: Тези доповідей Круглого столу, присвяченого ювілею проф. О.П. Воробйової (27 вересня 2012 р., КНЛУ). Київ : Вид. центр КНЛУ, 2012. С. 34.

18. Caught in the web of worlds: Postmodernist wanderings through the ASC labyrinth in Kazuo Ishiguro's *The Unconsoled* – Philosophy, emotions, perception. In Dąbrowska, Marta, Justyna Leśniewska and Beata Piątek (eds.). *Languages, Literatures and Cultures in Contact: English and American Studies in the Age of Global Communication: Vol. 2 : Language and Culture*. Krakow : Tertium, 2012. P. 37-56.

19. Пейзажний дискурс у культурному просторі модернізму: оптика і геометрія. *Слово й текст у просторі культури: Матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 80-річчю з дня народження професора О.М. Мороховського / КНЛУ, 26-27 листопада 2010 р.* К.: Ленвіт, 2010. С. 9-10.

20. Multimodality of the real and virtual in Virginia Woolf's "A Simple Melody": Cognitive and affective implications. *Мова – література – мистецтво: когнітивно-семіотичний інтерфейс: Мат-ли Міжнародної наукової конференції / КНЛУ, Київ, 25-27 вересня 2014 р.* Київ : Вид. центр КНЛУ, 2014. С. 17.

21. (2015). Fifty shades of tension: The ecology of sense and nonsense. In Bogusławska-Tafelska, Marta, Anna Drogosz (eds.). *Towards the Ecology of Human Communication*. Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholars Publishing. [Studies in Language and Translation]. 85–97.

22. Мімезис примарного в художньому дискурсі Вірджинії Вулф. *Записки з романо-германської філології*. Одеса : КП ОМД, 2015. Т. 1, № 34. С. 25-30.

23. Virtual narrative in Virginia Woolf's "A Simple Melody": Cognitive and semiotic implications. In Chrzanowska-Kluczevska, E., Vorobyova, O. (eds). *Language – Literature – the Arts: A Cognitive-Semiotic Interface*. Frankfurt am Main : Peter Lang, 2017. P. 95-112. (Text – Meaning – Context: Cracow Studies in English Language, Literature and Culture / [eds. Elżbieta Chranowska-Kluczevska, Władysław Witalisz]. Vol. 14)

24. Virginia Woolf's "Blue & Green" revisited: Dimensions of the research space. *Studia Linguistica Universitatis Iagellonicae Cracoviensis (SLing)*. 2020. Vol. 137, No. 4. P. 327-335.
25. Verbal and non-verbal facets of metaekphrastic writing: A cognitive study of John Berger's essays on visual art. *Lege artis. Language yesterday, today, tomorrow. The Journal of University of SS Cyril and Methodius in Trnava*. Warsaw: De Gruyter Open, 2020. Vol. V, No. 2. P. 335-381.
26. Verbal holography, music, and emotions in Kazuo Ishiguro's *Nocturnes*. In Andrzej Pawelec, Aeddan Shaw and Grzegorz Szpila (eds), *Text – Image – Music: Crossing the Borders. Intermedial Conversations on the Poetics of Verbal, Visual and Musical Texts*. Frankfurt am Main : Peter Lang 2021. P. 293-320. ([Text – Meaning – Context: Cracow Studies in English Language, Literature and Culture: [eds. Elżbieta Chrzanowska-Kluczevska and Władysław Witalisz]. Vol. 19)
27. Труднощі музикалізації: "The Piano Teacher" Ельфріде Єлінек у контексті інтермедіальності. У: Воробйова О.П. (Відп. ред.). *Інтермедіальність на перетині наукових парадигм: ретроспектива і сучасність*: Матеріали III Міжнародної наукової конференції Української асоціації когнітивної лінгвістики і поетики (УАКЛіП)/ КНЛУ, Київ, 20–21 травня 2021 р. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2021. С. 10
28. Multimodality and transmediality in Kamal Abdulla's short fiction: A cognitive-emotive interface. *Cognition, communication, discourse*. 2022. No. 24. P. 91-102 <https://doi.org/10.26565/2218-2926-2022-24-07>
29. Theatricality in Iris Murdoch's novels: A corpus-based approach. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*, 2021. № 16. С. 107-114. DOI <https://doi.org/10.24919/2663-6042.16.2021.18> (with Rarenko N.V)

Концептуальна тропейка та когнітивний стиль:

29. Метафори про метафору: дидактичний сценарій. *Записки з романо-германської філології Одеського національного ун-ту ім. І.І. Мечникова*. Одеса : Фенікс. 2010. № 25. С. 76-83.
30. "The Mark on the Wall" and literary fancy: A cognitive sketch. In Veivo, H., B.Pettersson and M. Polvinen (eds.). *Cognition and Literary Interpretation in Practice*. Helsinki : Helsinki University Press, 2005. P. 201-217.
31. Еволюція образу тексту у філологічних студіях. *Мова і культура. (Науковий журнал)*. Київ : Видавничий Дім Дмитра Бураго. 2007. Вип. 9. Т. ІУ, № 92. *Лінгвокультурологічна інтерпретація тексту*. С. 125-130.

Концептуальна інтеграція і можливі світи:

32. Художній текст: у пошуках метаметоду інтерпретації. *Англістика та американістика*. Зб. наукових праць. 2013. № 10. Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ. С. 7-11.
33. Conceptual blending in narrative suspense: Making the pain of anxiety sweet. *ICCL 2001: Abstracts 7th International Conference in Cognitive Linguistics / University of California, Santa Barbara*, July 22-27, 2001. P. 188-189.
34. Когнітивна поетика в потєбнянській ретроспективі. *Мовознавство*. 2005. № 6. С. 18-25.
35. Fifty shades of tension: The ecology of sense and nonsense. In Bogusławska-Tafelska, Marta, Anna Drogosz (eds.). *Towards the Ecology of Human Communication*. Newcastle-upon-Tyne : Cambridge Scholars Publishing, 2015. [Studies in Language and Translation]. P. 85-97.
36. Кохання і можливі світи: когнітивний етюд. Мова, мовлення, комунікація. Збірка статей на честь ювілею О. І. Стеріополо. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2016. С. 363-375.

Екопоетика в когнітивному ключі

37. Narrative ecotopics in English biblical discourse: A study of the Old and New Testaments. *Revista de Investigaciones Universidad del Quindío*. 2022. Vol. 34, No. 1. P. 248-258. <https://doi.org/10.33975/riug.vol34n1.725> (with Zhykharieva O.)

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено професором кафедри ТППАМ д. філол. н. Воробйовою О.П.

Ухвалено кафедрою ТППАМ (протокол № 17 від 22.06.2023 р.)

Погоджено Науково-методичною комісією зі спеціальності 035 Філологія (протокол № 11 від 23.06.2023 р.)